

SZENTEGYHÁZI HÍRLAP

V. ÉVF. 1. SZÁM
1996
Január

A GYERMEKFILHARMÓNIA ALAPÍTVÁNY LAPJA
MEGJELENIK HAVONTA

DUNA TV

Február 7-11 között látogatta meg "régiókat" a Duna TV "KAPCSOK" című adásának szerkesztősége. Halász Péter a nagy felkészültségű néprajzos már több ízben járt helységünkben, régi terve volt az itt látottak-tapasztaltak filmre rögzítése. Így lencsevégre kerültek a faragócsoport tagjai, a Böbe néni szőttesei, a felszegi öregek, a nagyfalusi templom, Bodó Levente szobrász legújabb alkotása (a készülőfélben levő Domokos Pál Péter egészalakos szobor) végül - de nem utolsó sorban - a Gyermekfilharmónia. Az együttes megörökítésének óhaja teljesen váratlanul ért bennünket. 9-én, (pénteken) lóhalálában próbálni kezdtünk, zengetni a líceumos kóristáknak, a bányai iskolásoknak, Kápolnára. A felvételt a Bartók házba terveztük. Későre derült ki, hogy alkalmatlan ez a hely - lázas tevékenység folyik ott - átépítés, renoválás. Így aztán maradt az alszegi alapiskola, majd a templom - végleges megoldásként. A berendezés - átrendezés nehéz pillanataiban a gyerekek mellett Kádár Levente igazgató, Portik B. Sándor plebános és Konrád Vilmos mérnök segítettek.

Két művet játszottunk: Boldogasszony Anyánk és "Nagy-majtényi síkon".

Mindannyiunk őszinte öröme a gyereksereg a helyzet magaslatán volt. Tisztán, érzéssel énekelték - muzsikáltak dalaikat - még tizedszer is. A részletfeltételek miatt sokszor ismételték meg a dalokat. Este negyed 10 órakor az átfázott, de győztes gyereksereg elhagyta a templomot. Munkájuk jutalmaként színes fényképeket készítettünk RÓLUK, amelyből mindenki ingyen részesül. Szomorú tény az, hogy a 150 főnyi együttesből 24 tag hiányzott. Ezért főleg a szülőket hibáztatom,

akik az ügy érdekében, a Duna TV hirdetésére képtelenek voltak áldozatot hozni. Az "Udvarhely-Szentegyháza" adást február 25-én VASÁRNAP délután 4 órától sugározza a Duna TV a "KAPCSOK" c. műsorában. A következő lapunkban közöljük az előadásról készült fényképeket!

Haáz Sándor

Lapunk TARTALMÁBÓL

2. Mítoszteremtés
3. Mítoszrombolás
4. Ne menjen feledésbe
5. Eredményeink
6. Szentföld, párkapcsolat
7. Ifjúsági oldal
8. Nyugdíjasok, cserkészek

Üdvözet a szentegyházi Hírlapnak ötödik születése napján

Örömmel nyugtázzuk, hogy még mindig van Hírlapunk. Meggyőződésem, hogy a lakosság nagy része velem együtt szeretettel köszönti ötödik születése napján (1992 február).

Városunknak fennállása óta először van lapja. ELSŐ. EGYETLEN. EZ NAGY SZÓ. A vele kortárs folyóiratok - tudjuk akkortájt gombamód szaporodtak - egyrészt

tiszavirág életűek voltak. A mienk még él erőben és egészségben és éljen még soká, hiszen a jelen dokumentuma. Megvalósításokat, gondokat, eseményeket, hagyományokat rögzít. Tőlünk "is" függ, hogy milyen ez a lap, hiszen a tükörképünk. A szerkesztőségnek pedig kívánunk türelmet, kitartást a további munkához.

Olvasóik és őszinte tisztelőik nevében

AMBRUS EDIT

Tamási Árpád: Linómetszet

Találkozó Borbély Imre RMDSZ parlamentari képviselővel

1996. január 22-én a szentegyházi RMDSZ szervezet találkozót szervezett Borbély Imre RMDSZ parlamenti képviselővel. A képviselő úr beszámolót tartott a négyéves tevékenységéről, a belső választásokról és az autonómia tervezetek jelenlegi helyzetéről. A találkozó résztvevői most ismerhették meg igazán, valóban és részletesen azon RMDSZ képviselők tevékenységét, akik minden idejüket és munkájukat a romániai magyarság megmaradásáért szentelik, ami sajnos nem mondható el a romániai magyarság által megválasztott összes RMDSZ szenátorról és parlamenti képviselőről. A képviselő úr nagyra értékelte a találkozóon a szentegyházi választók által hozzá intézett kérdéseket. Ezekre konkrét válaszokat adott. Köszönettel tartozunk Gábor Jánosnak, aki video szalagra rögzítette a találkozó anyagát, amit a helyi kábeltévéen keresztül bemutattunk a város lakosságának tájékoztatás céljából.

Szentegyháza, 1996. január 23.

A szentegyházi RMDSZ választmánya nevében
Herczeg Ferenc, Sándor Antal

SZENT MARGIT

Szent Margit abban az évben született, amikor Magyarországot a tatárok pusztították és népét, javait gyilkolták. Atyja, IV. Béla király és anyja Mária, a görög császár leánya, ebben a nagy veszedelemben megfogadták, hogy születendő gyermeküket Istennek szentelik.

Szent Margit ezért került már kicsi gyermekként - hároméves volt - a Szent Domokosról elnevezett apácák kolostorába. Itt kezdte meg a szerzetesi életét. Nagy tisztelője volt a Boldogságos Szűz Máriának: ünnepe előtti napokon kenyéren és vizen bojtolt, az ünnep nyolcadán pedig ezerszer mondta el naponta az angyali üdvözetet, az Üdvözlégy Mária imádságát. Tíz éves korában került a Buda melletti szigetre, amelyet később róla neveztek el Margit szigetnek, mely ma Budapestnek, Magyarország fővárosának legszebb parkja. A kis királylányt többen is kérték feleségül, de ő nem akarta fogadalmát megszegni, maradt apáca.

A kolostorban úgy élt, mint rendtársai, nem mutatta, hogy ő a király lánya. Alázatos volt és szolgálatkész. Minden munkát szívesen elvégzett. Gyakran imádkozott szüleiért, népéért és hazájáért, akikért életét áldozta. Huszonnyolc éves volt, amikor 1270. január 18-án meghalt. Ott temették el a szigeten, a kolostor templomában. Életét három gondolat hatotta át: 1. Istent szeretni, 2. magamat megvetni, 3. senkit sem utálni, senkit meg nem ítélni. Margitot nem régen, 1943-ban avatták szentté, addig boldogként tisztelték.

Sírja körül sok csoda történt, ami bizonyítja Szent Margit életszentségét. A kolostort és sajnos a sírt a törökök elpusztították.

Mítoszteremtés

Amit használnak, az kopik, vagy elfogy. Nehéz ennek a tudatába beletörödni, de szűkszerű. Az emberi kultúra egy része mindig kiszorul a perifériára, helyébe pedig az aktuális szellemi igények kielégítői lépnek. A tárgyakba belevetítjük értelmüket, ezáltal válnak értékessé. Így a használatból kikerült tárgyak is tükröznek egyfajta szellemi átalakulást.

Szűkszerűsége mellett természetes is a változásnak ez a folytonossága. De a változás nem feltétlenül jelent gyökeret, átalakulást, hiszen a dolgok nem elhanyagolható százaléka átöröklődik. A kezdő fiatalasszony észrevétlenül is az anyjához, nagyanyjához hasonlóan izesíti az ételt, teríti meg az asztalt. A fiatal tanár látja maga előtt példaképét, önkéntelenül is hordoz valamit annak modorból.

A hasonlóság nemcsak a jelenben élő generációk közt figyelhető meg. Ha kitekintünk egy nép vagy nemzet egészére, a különböző évszázadok emberének mentalitása, életmódja hasonlít. Elődeink rítusait, szokásait természetesen viszonyok között gyakorolták, életüknek szerves részét képezték. A zsidók a "Seregek Ura" előtt állították fel oltárait hálááldozat vagy égőáldozat bemutatására. A pogány magyar sámán fő kelléke a "sámán fája", ami összeköti a gonosz és a jó szellemnek birodalmát.

Hajlamosak vagyunk csak az ősit tekinteni mitikusnak, pedig a modern ember mellett, hogy magában hordja ezen ősi mítoszok és rítusok eltorzult maradványait meg is teremti

a maga "modern rítusait". Vajon a szobrok és emlékművek nem a hajdani oltárok emlékét őrzik? A temp omtorony nem egy "égigérő fa" keresztény tartalommal telítődve?

A mai ember számára nem ugyanazt szimbolizálja-e mint a pogányoknak az égigérő fa? Legbelső lényegében a cigarettázó körül keringő füst nem azt a feladatot tölti-e be, mint a sámánok révülése? A mai ember higiéniai igénye, túlzott tisztaság szeretete nem az ősi tisztító rítusok maradványa-e. De a rengeteg szappan-, pipere- és mosóporreklám nem teremti-e meg a maga mítoszt? Vajon a sok illatszerrel nem egy letűnt tündérországot szeretnénk-e visszaállítani?

A filmek némelyikét nem úgy nézzük-e, mint ahogy a mesét hallgatták régen? Utoljára pedig egy hozzánk közelálló példa: a múlt rendszerben hajnalonként kiraktuk a tejesüvegeket az üzlet elé. Minket szimbolizáltak, helyettünk "tartották" a sort. Ma a zacskós tej időszakában, nem komikus-e a hajnali tejesüvegek sora? Kívülről nézve igen, de tükröznek egy közelmúltbeli mentalitást. A lakosság még mindig tartogatja a tejesüvegeket, pedig gyakorlatilag már csak a sorbanállásra alkalmasak. Megőrzi őket szimbólikus értékük!

Túlzás lenne mindenben a mitikus lényegyet látni, sokak ajkáról mosoly válhatnak ki a fentebb leírtak. Nem fontos mitikusnak neveznünk mindezt, írjuk inkább körbe: az ember bármennyire is változik a történelem folyamán, legbenső lényegében ugyanaz marad.

Ambrus Mónika

Évvégi örömök könyvbarátoknak

Az elmúlt év decemberében 300.000 lejtértékben vásároltunk könyvet a helyi költségvetésből a városi könyvtárnak.

A könyvek témáját tekintve minden olvasó réteg talál érdeklődési körének megfelelőt. E kötetek legértékesebbje "Az emberiség krónikája", melyről olvashattak a Hírlap decemberi számában.

Amire a közérdeklődés számot tart, azok a regények, versek. De nem hiányoznak polcainkról a természettudományos könyvek, művészettel, vallással kapcsolatos írások sem. Ez utóbbiak közt megemlíteném az SH-ATLASZ sorozatban megjelent "Csillagászat"-ot, mely színes képekkel, világos magyarázatokkal próbálja bevezetni az érdeklődőt az asztronómia történetébe, csodálatos világába.

Mircea Eliade "Vallási hiedelmek" c. könyvének, sajnos, csak a II. kötetét sikerült megvásárolni, de igyekezzünk pótolni a hiányt. Akit vonz a művészet lapozza fel "Az olasz reneszánsz"-t.

Továbbá az "Előretolt Helyőrség könyvek" sorozatában kiadott két kötetet szeretnénk a modern vers kedvelőinek figyelmébe ajánlani: Orbán János Dénes "Hümeriáda" és Fekete Vince "Parázskönyv". Mindketten a legifjabb költőgenerációhoz tartoznak. Ezek a versek kissé eltérnek a megszokottól - átlépik a magyar versírás hagyományait - de talán épp ez az, ami leginkább megragadja az olvasót: a nyíltság, a derű, a szabad szókimondás.

Ha valaki felfigyelt az ARIADNÉ KÖNYVEK sorozatra, nálunk megtalálhatja a következőket: Kovács András Ferenc: Scintillia animae, Láng Zsolt: Hányan mentek Piripócsra?, Lászlóffy Aladár: A jerikói trombitás, Tamás Timea: tempus fugit, Tompa Gábor: A késdőlés gyöngédsége.

Sokan kedvelik a kalandos izgalmas regényeket. Hát róluk sem feledkeztünk meg. Kérhetik Carrey Az áruló vagy Forsythól Az ODESSA üggyirat című könyveket. Aki nem találja elég rázósnak ezeket, vegye kezébe Stephen King Drakuláját vagy híres vetélytársának Koantznak A rossz hely című horror regényét.

Mindenki örömeire tudatjuk, hogy megvásároltuk a második óriás Rejtő kötetet, amely légiós regényeit tartalmazza.

A híres filmsorozat kedvelői pedig most könyv lapjairól követhetik Edera élettörténetét. Montemaggiore Borostyán c. három köteté kellemes kikapcsolódást ígér azok számára, akik a melankólikusabb történeteket szeretik. (A válogatás jr. Sz. L. érdeme)

Gergely Erika

Tiltakozunk

A Bartók Béla Művelődési Ház színjátszó csoportja öt évi tevékenység után - beleértve fizikai munkákat is, mint téglahordás, csatornapucolás, fődés, takarítás, stb. - TILTAKOZIK az 5000 lej/óra (azaz ötezer lej/óra) díjkiszabás -próba ellenében- ellen azok részére, akik még mindig ott tevékenykednek, mint alaptagok 1989-től (akkor még patkányokkal haverkedtünk, s így most utólag visszagondolva...hm...egészen jól megvoltunk).

Mindezek után ígérjük, hogy tevékenységünket nem szüntetjük be, bármennyire is reménykednének benne, az illetékesek. Igénybe vesszük ellenben a Gábor Áron sugárutat, pontosabban a Csorda kijárótól a Vasgyár kettős kapujáig, heti két alkalommal négy órára (színjátszók és táncscsoportok próbája). Kérjük a rendőrség segítségét erre az időszakra állítsa le a forgalmat. Reméljük ők ezt díjmentesen megteszik. Csoportunk 35 tagja, akik önkéntesen és díjmentesen végzik ezt a munkát nagyon reménykednek abban, hogy a következő tanácsi ülésig meggondolják, hogy esetleg jó lesz azokat támogatni, akik időt és energiát nem sajnálva NIVÓS KULTURÁLIS TEVÉKENYSÉGET végeznek. Érdeklődni lehet a nézőközönségtől.

Balázs Gábor

A fenti levéllel kapcsolatosan

Szeles Bálint polgármestertől megtudtuk a következőket:

A legutóbbi Tanácsülésen szöbakerült ez a téma, de határozat nem született. A következő ülésen döntünk a Bartókról. Kétféle döntés lehet: vagy KFT szinten működtetett kultúrház, vagy a Tanács keretében levő művelődési intézmény. A rendeltetését mindenképp megőrzi.

- Lesz-e sztriptízbár a Bartókban?
- Semmiképpen. A Herczegék idejében működő profilt megőrzi.
- Balázs Gabiék amatőr ifjúsági csoportja kell-e bért fizessen a próbára?
- Az ami amatőr, bevétel nyereség nélkül történik, ingyen próbálhat. A profittal működő csoportok a rendes használati díjat kötelesek a Tanácsnak lefizetni a Kultúrház kontójára.
- Mennyi ez az összeg?
- Órájára 5000 lej. De ez nem vonatkozik az iskolai próbákra, ifjúsági színjátszó-tánc, művészeti csoportok próbáira. Az előadások -amennyiben bevételesek- esetén a terembért fizetni kötelesek az előadó. Ezt a döntést a magas fűtési, világítási költségek indokolják. A Herczeg-Csíki Kft. sajnos 1995 végén lemondott a Ház adminisztrálásáról. Ezért a Bartók Ház a legközelebbi tanácsülési döntésig a Tanács hatáskörébe tartozik anyagilag és mindenféle szempontból.

Kérdezett Haáz Sándor

Azóta is ezen rágódunk...

A Szeles Bálint polgármesterrel való beszélgetésen Portik Bakai Sándor plebános és Bodó Levente szobrászművész is jelen voltak. Késő estebe nyúló beszélgetésünk az emlékmű kapcsán indult, aztán a helyi művelődési élet hiányosságairól, orvoslási lehetőségeiről esett szó. Kikértük a véleményét a Bartók házzal kapcsolatosan kerengő kósza hírekről is: igaz, hogy 10 millió beruházással egy csíki kft. tulajdonos sztriptízbárt akar nyitni? Igaz, hogy ezzel kapcsolatosan döntés született a Tanácsban? Igaz, hogy Márton Ferenc jelenlegi kultúrház igazgató vezet, végzi az átépítési munkálatokat? Milyen pénzből? Kinek a megbízásából? Természetesen, ezeket a kérdéseket, s még sok más őszinte baráti érdeklődéssel tettük fel. A válaszok nyíltak, meggyőzőek, határozottak és egyértelműek voltak. Megnyugodva, a "mégsem olyan fekete az ördög" derűs gondolatával tértünk haza. Másnap bombaként ért a liceumi és Tanácsi iskolabeli kollégáim által felkúldott, lapzártát, egyensúlyt borító "cseppnyi közvélemény". Két dolog nem fér azóta sem a fejemből:

- Mi az oka annak, hogy Szeles Bálint polgármester tudta nélkül ("tanácsi döntés erre nem született...") bérbevehetik, átépíthetik a bányai Művelődési Házat?

- Miért kellett azt a néhányunk számára oly szép mítoszt, ami "Bartók-Házként" vonult be a köztudatba - ilyen módon tönkretenni?

"Haladni kell a korrall, a régi kliséket ideje félredobni, a piacgazdaság szellemében kell a kultúrházakat működtetni" - mondta Szeles Bálint. Csakhogy itt egyszerűen eladták, elkótyavetelték egy olyan cégnek, akinek nem szívügye egy nivós művelődési élet kialakítása. Amit az ifjúságnak nyújt ezután a néhány Bartók Ház, azt nem memém egészséges, erdélyi magyar szellemiségnek nevezni. (amiről annyi szó esett a balatonlellei

barátaikkal folytatott találkozóinkon...) Miért pont a DISZKÓ a megoldás? A diszkóban senki sem akarja a betévedő fiatalokat közösséggé kovácsolni, táncot sem tanulnak, nem esik szó könnyűzenei stílusokról, irányzatokról. S hogy ne unatkozzunk: mutatunk nekik egy kis izgalmas mezítlenséget, beszéljük őket, aztán... másnap elvárjuk tőlük, hogy tiszteljenek az utcán. A Bartók esetében a diszkó mellett nem látjuk egy rendszeres színházi élet lehetőségeit sem.

"Előadásokból nem lehet eltartani egy kultúrházat. 6-8 ember bevétel, kár bármit szervezni" - cseng a fülemben Szeles Bálint mondata (mintha Márton Ferenc is ugyanezt mondta volna). Talán ez volt a legfájdalmasabb mondat az esti beszélgetésen. Kítűnő ellenpélda az ŐSI CABARET előadás (2 zsúfolásig telt házzal), a SZISZ-napok telt házai, a szépségverseny. Hogy létezik az, hogy Kápolnásfaluban jószérűvel ki nem alszik a tűz a kultúrházi kályhákban? Farsang, házasebber bál, Tátika, táncscsoport, Katonabúcsúztató... és mindez idén februárban. És mindezt egyetlen igazgatónő szervezi, aki mellel a könyvtárat is vezeti. Nálunk két fizetett alkalmazottól csak egy Istentudja hányadik diszkó telik ki. A Gyermekfilharmonia a templom oltárán egyensúlyozva szerepel, mert nincs egy színpad, ahol normális TV-felvétel készülhetne? A felelőtlenség, nemtörődömség, erkölcsi és kulturális igénytelenség jelképe a "mozi terem"-ben létrehozott és úton útfélen (még az Udvarhelyi Híradóban is) reklámozott vállalkozás. Szégyenlem magam azok előtt, akiknek éveken keresztül bemagyaráztam a tiszta, hargitaaljai székeley település dolgos, becsületes embereiről szóló rózsaszínűre festett hamis képet.

H.S.
P.B.S.

FLASH DANCE

DISCO-BAR

Miercurea Ciuc
Str. Harghitei Nr. 97

DISZKÓKEDVELŐK, SZÓRAKOZNI VÁGYÓK!
Minden igényt kielégít a Szontegyháza város moziatermében
újonnan megnyílt

FLASH-DANCE-DISCO CENTER

Misort minden pontok, szombat és vasárnap este!

VENERI	10-04	Program disco cu spectacol
SABATA	10-04	
DOMINICA	10-01	

Program tenis de masă
și jocuri electronice

MARTI	12-24
MIERCURI	12-03
JOI	12-03

Egy (könny)cseppnyi közvélemény

Február 16-án a liceum egyik folyosóján feltűnik egy plakát, amely a minden igényt kielégítő flash dance műsorra invitálja a gyanútlan diákokat.

Hová? A Bartók-Házba. Ami egyből lefokozódott moziateremmé. Miért? Pénzért.

A tanáriban szüneten nem farsangi a hangulat:

- Javasolom az illetékeseknek, hogy a cégtáblán Bartók nevét cseréljék ki, mielőtt forogni kezdene sírjában. Ajánlom helyette az illőbb Cicciolinát.

(Bogdán Ida)

Már jóideje éreztem, hogy városunk kulturális élete súlyos hiányokban szenved! Most örömmel látom, elmúlhat a rossz érzésünk: lesz végre egy új diszkó-klub! De még annyi minden hiányzik! Nincs még igazi sztriptíz bárunk s ehhez hasonló kultúr-intézményünk! Tegyen már érte valaki valamit!

Hadd legyünk igazi nagyváros!

Nagy Eszter

A flash dance - pillanat táncot jelent és nem sztriptíz táncot. A flash dance táncosokból még lettek balerinák is, de a sztriptíz táncosok a lejtőn csak lefele haladnak. A plakát láttán röviden csak ennyi fogalmazódik meg bennem: SZÖRNYŰ!!!

Theie Erika

Kultúrházat vagy éjjeli bárt?

Minek nekünk az előbbi, amely fennmaradásunk, hagyományörzésünk, kultúrelvünk színhelye, - ha választhatjuk az utóbbit, mely mindezeknek gátat vetne visszahúzó a pillanantnyi élvezetek világába! - Ami nem sikerült Funárnak, azt elvégezzük mi magunk: feladjuk, lemondunk arról, amink van. Hát nem öngyilkosság?

Herczeg Judit

Mi is így gondoljuk: Máthé István, Jimon Mircea, Mihály Etelka, Kovács Imre, Godra János, Veres Levente, Fancsali Csaba, Kiss Csaba, Mihály Árpád, Benedek Levente, Pet Csaba, Szabó Matild, Nagy Emese, Szabó Dániel, Gránca Margit, Rus Sándor, Maxim Paula, Demeter Izabella, Gergely Melinda, Bagoly István, Lázár Ilona, Both Gizella, Szabó Zsolt.

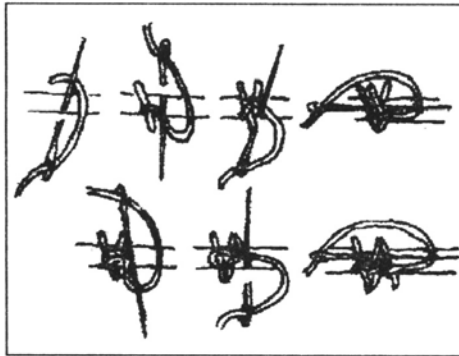
Nem menjen feledésbe!

A szőttesek és varratások széleinek összedolgozása

Ha behatóbban megfigyeljük nagyanyáink szőttes darabjait, mint: párnabütüt, derékajlat, szalmazsákvéget, házi használatra szőtt abroszokat, miután méretre felvágták, kiszabták utólag mint végigsimítást díszesen összedolgozták. Ezek a régi összedolgozások, öltéstechnikák a legutóbbi évekig fennmaradtak. Sokszor a szőttesek keménysége, vastagsága nem tette lehetővé, hogy géppel dolgozzák el, így még ma is kézzel állítják össze az ágyterítőket, abroszokat, párnák széleit, stb.

Sajnos, ezen varrástechnikák már csak részben ismertek. Sok öltés nevére még az öregek sem emlékeznek, nem is tudják a technikáját megmutatni. Különösen a díszesebb öltésminták elemei merültek feledésbe. Így csak a régi darabokon, az öltések figyelmes visszabontásával tudjuk rekonstruálni az elfelejtett technikákat.

Ez alkalommal csak egy ilyen munkafolyamatot próbálok bemutatni "Minden ember kötése" vagy "Minden asszony munkája" néven szerepel a szakirodalomban.

Minden ember kötésének öltésfázisai

Abroszok, ágyterítők összeállítására igen alkalmas és eredeti hatást vált ki a szemlélőtől. Ha nem sikerült szőttesünknek szép szélet öltönnünk, az összeillesztésnél a "Minden ember öltésével, kötésével" sokat javíthatunk rajta. Tehát ezek az öltések nem szegélyeznek, hanem két darabot eredeti módon fognak össze. A mindenember öltése, kötése hurokkötésen alapszik, mindig felülről lefele öltve és a más varrásokkal ellentétben balról jobbra haladunk, ahogyan a mellékelt ábra is mutatja a munkafolyamatot. Különösen abroszok, ágyterítők összeillesztésére igen szép régi összedolgozók.

Megjegyzés: Ha a munkadarabunk egyik fele rövidebb vagy hosszabb és erre varrás közben jövünk rá, akkor lazább darabnál nagyobbat veszünk a tű elé, ha pedig rövidebbet akarjuk a hosszabb után igazítani, akkor kevesebbet veszünk a tű elé, ezt nevezték nagyanyáink a vászonszél avatásának.

Sikeres jó munkát azoknak, akik megpróbálják elkészíteni és lányaikat is megtanítják rá.

Szabó Erzsébet, ny. tanítónő

Deszkametszés: vízfűrészek

A Székelyföld leírásában olvashatjuk: "A deszkametszés főipara az oláhfaluinak. 61 társulati fűrészben éventén több százezer deszkát vágnak ki és hordanak szét, de Szentgyházás Oláhfalunak nem volt folyója, hová fűrészzeit ezen életfeltételező eszközeit elhelyezze, lakosai tehát azon merész gondolatra jöttek, hogy a Nagy Erdő aljában lefolyó Vargyas patakát és a vele egyesülő Halaságot, roppant dugókkal (gátlás) eltérítve eredeti irányától, bevezették falujokba, s ekként adtak létet a Nagy Homoródnak, mely ezen eldugás nélkül nem léteznék." Itt meg kell jegyezzük, hogy a településünkön a Cigánydombtól a kórházig átfolyó vizet tulajdonképpen Vargyas csatormának nevezzük. A Kis Homoród=Rákospatak-amely Kápolnáson folyik keresztül, a Nagy Homoród pedig Homoródfürdő területén halad át.

A vízfűrészek (gáterek) cimborasági (csoporthoz) tulajdonok voltak. A cimboraságnak csak az lehetett tagja, aki hozzájárult a fűrész építéséhez, fenntartásához. A taglétszám attól függ, hogy melyik fűrész "hány napra járó volt". Pl. ha összesen tízen építették megállapodtak abban, hogy a fűrész 20 napra járó legyen, így mindenik tag a magarészére minden 20 napban két napot járathatta a fűrész. A napokat közös megegyezéssel el lehetett cserélni. A fűrész rész eladása és öröklése lehetséges volt. A járatási napok arányában

mindenkinek egyenlő joga volt. Választottak cimborabíró, aki a gyűléseket meghívta. A gyűléseken a bírő közölte az évi adó összegét is, amit a járatási napok arányában elosztottak. Idegennek felibe is metszettek deszkát.

A fűrészben az anyagot mindenki saját maga vágta ki fosztnak, colos vagy félcolos deszkának, háromnegyedesre tetődeszkának. Vágatás után az anyagot hazaszállították és száradás végett kástába rakták. Volt rá eset, hogy a kivágott anyagot a fűrészről egyenesen eladni vitték.

A vízfűrész szerkezetét a tíz darab földbevert vastag cserefa cövekre fektetett "medvetalpakra" szerelték.

A vízfűrész szerkezeti részei: karikáspadló, karikásfa, járom és járomfolyó fa, vasakerék, eszkete tengely a vaskanállal, botos fa, görbevas, vízkerék, gát, futamodó, laj, lappancs és lappancsrúd (a fűrész működését irányította) röntkár. A tőkét öllel vagy a Capival a fűrészhez "hönörgötték". A megpuccolt fát a "tökepadlón" behajították a fűrész elé, a kerek padló két végén levő pámafára fektették (mozgó szerkezet előre). Ezt követően a tőkét beszállították a metszéshez a "mérőlapocka" segítségével. Beállítva a tőkét megszorították, rögzítették.

Szentgyházásfaluban a gáterek a Vargyas pataka és a Halaság pataka mentén sorakoztak. A Vargyas mentén 35 fűrész, a Halaság mentén 20 fűrész működött, 5 fűrész tulajdonosának a neve feledésbe merült. Csak egy volt magánbérbe a Lőrincz B. Jánosé, ami a székelykeresztúri múzeum tulajdona.

Minden fűrész után, vízvám adót, fűrészenként 250-300 lejt kellett fizetni a brassói Vízügyi Hivatalnak. 1945-48 között ezt az adót Vásárhelynek fizették. 1948 után - az államosítással - megszűnt a közbirtokosság, a fűrészek járatása és a vízvámadó is.

Megemlíthetjük, hogy a községben 1938 után minisztériumi engedély alapján két gőzgátat is építettek. az egyik gőzgát id. Lőrincz Józsefé és társaié. A fűrész a gedőkerti dűlőben állt és 1948 június 18-ig működött. A másik gőzgát Oláh Gyuláé volt. 1938-ban kezdett dolgozni, 1948 után államosították, majd korszerűsítették. Ma is működik. A helység Kápolnásfalu felőli bejáratánál fekszik.

A deszkavágásnak ezek a korszerűsített nagyobb teljesítményű fűrészüzemei is hozzájárultak a cimboraságban levő gáterek számának fokozatos lemorzsolódásához.

Burus Vilmos

Nem adhatjuk föl!

A 2-es számú "Tamási Á." iskola nevelői és tanulói közössége mély felháborodással fogadta azon hírt és tényeket, hogy milyen célokra adták ki a Bartók Béla művelődési házat...

Mindenki tudja, hogy városunkban ez az egyetlen hely, ahol tanulóink megfelelő, minden igényt kielégítő, civilizált körülmények között tarthatnak előadásokat, szórakozhatnak, ahol szülők-tanulók-tanárok egyaránt jól érzik magukat. Iskolánk csak az elmúlt tanévben több mint tízszer szervezett igényes szórakoztató műsorokat: pl. gólyabál, Miss-vetélkedő (ahol nemcsak a szépség, ügyesség, de a tudás, az intelligencia is fokmérő volt), továbbá iskolai karnevál, táncverseny, népdal és szavaló verseny, könyvzene-vetélkedő, mini playback show, Tamási Áron emlékműsor talált itt színhelyre, vagy ugyanitt tartották meg végzős nyolcadikosaink búcsú bankettjüket.

Mindezek a műsorok a szórakozás mellett nevelői célokra is követtek: szülők-iskola kapcsolatának elmélyülését, helyes viselkedési formák alkalmazását és nem utolsósorban tanulók-nevelők közti kapcsolat meghittebbé válását. (lásd a Szentgyházai Hírlap júniusi számában "Ha élet zengi be az iskolát" cikket). Kérdésünk tehát a következő: kinek áll jogában megfosztani tanulóinkat ezektől az élményektől? Egyáltalán kinek van joga rendelkezni egy ilyen terem helyzetéről, ami a VÁROSE? Mert a lakosság építette közmunkával. A lakosság igényeinek figyelembe vétele nélkül nem lehet és nem is szabad megváltoztatni a művelődési ház profilját!

Vagy mindez érdekek összefonódása lenne? A PÉNZ eluralkodhat most már nemcsak a mindennapok gondjaiban, hanem a kultúrházban is??

Mert a Bartók B. művelődési háznak kulturális jellege van ebben a kisvárosban. Ezt a neve is mutatja. És előbbi bérlői Herczeg Ferenc és Csiki János megfelelő kulturált körülményeket teremtettek nem kis fáradsággal, sokunk örömeire. Most már nem számít ez semmit? S ami talán a legfájóbb tény: ezt a kis helységet sok igazi színházkedvelő lakja; valamikor zsúfolásig telt a terem a turnézó színjátszó társulatok és műkedvelők előadásai alkalmával. Hol vannak a színelőadások? Miért nem ilyen típusú rendezvények szervezését tekintik fő céljuknak az illetékesek? Ez a terem az egyetlen hely a város alsó felében, ahol népgyűléseket is lehetne tartani, mert tudomásunk szerint a helyi Tanács gyűléstermét is felszámolták. Az iskolai előadásokat hol tartanánk meg? Talán a helyi Tanács előtti üres helyen az egész város szeme láttára??

Egy Molière lenne jó ide, hogy kifigurázza ezeket a neveléses helyzeteket! Avagy olcsó szórakozás és igényes kulturális előadás egy fedél alá vonható?

Kérjük az illetékeseket ezen problémák helyes megoldására! Reméljük nem kerül sor arra, hogy más formában is (pl. Televízió által) pellengérezzük ezen fonák helyzeteket!

A Tamási Áron iskola közössége nevében: Both Gizella

A lellei irodalmi és képzőművészeti verseny szentegyházi nyertesei

Október hónap folyamán jutott el Szentegyháza két iskolájához a lellei iskola pályázati felhívása.

"A Lellei Általános Iskola irodalmi pályázatot hirdet az általános iskolás tanulók számára két korcsoportban: V-VI és VII-VIII.-osoknak.

A pályázat témaköre: A karácsony

Formája: vers vagy próza

Műfaja: kötetlen (pl. mese, elbeszélés, leírás, lírai mű, stb.)"

A nagy lehetőség láttán -hiszen egyik legszebb vallásos ünnepünk-felfényelt a kis irodalomkedvelők szeme. Aztán egy hónapi munka után a két iskolából 32 "irodalmi alkotást" küldtek a lellei pályázatra.

1996. január 9-én kelt levél kíséretében postázták a díjakat, a lellei bíráló bizottság döntését. Ezt a meglehangú levelet közreadjuk:

B.lelle, 1996. január 9.

Kedves Barátaink!

A felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt köszönjük a sok szép meglehangú, tisztaszívű írást, -néhányat bizony meg is könnyeztünk. És köszönjük a kísérő sorokat mindkét iskolától.

Igen szép számú pályázat érkezett tőletek. A 32 munkából 7 tanulót tudunk könyvvél jutalmazni, s az első helyezett kislányoknak itt küldjük a Lellei újság különdíját, az úgynevezett "Gyémánt toll"-at is.

Jó egészséget, sikereket kívánunk kedves mindnyájatoknak úgy a Mártonffy János, mint a Tamási Áron iskolában, természetesen a nyári viszontlátás reményében:

Kelemen Margit és Vinkó Tünde magyartanárok

Kovács Ágnes és Ambrus J.

A résztvevők mindannyian gyönyörű diplomát nyertek. Névszerint a következők:

Mártonffy János Általános iskola:

Both Zsófia VI.o. -Öröm:(vers)

Farkas Angyalka Biborka VIII.o. -Karácsonyi hangulat:(vers)

Lőrincz Zita VI.o. -Miért fenyő a karácsonyfa:(próza)

Bartos Tímea V.o. -A legszebb karácsonyi ajándék:(próza)

Simó Zsuzsanna V.o. -A karácsony:(próza)

Lőrincz Annamária VII.o. -A szenteste:(próza)

Mihály Anna Mária VII.o. -Karácsony:(próza)

Bencze Csilla Anna VII.o. -Karácsony minálunk:(próza)

Gáll Erzsébet VII.o. -Történelem csodák:(próza)

Tamási Áron Általános Iskola:

Burus Tünde V.o. -Gondolatok a karácsonyról:(próza)

Vitus Ildikó V.o.

Bartos Brigitta V.o.

Fábos Alpár V.o.

Márton Melinda VI.o.

Sándor Sarolta VI.o.

Márton Edith VI.o.

Péter Erika VI.o.

Mihály Emőke VI.o.

Csergő Andrea VI.o.

Kardos Róbert V.o.

Finta Brigitta VIII.o.

András Gyöngyvér VIII.o.

Lőrincz Emese VIII.o.

Antal Orsolya VIII.o.

Sánduly Zsófia VIII.o.

I. Díj: Szeles Éva VII.o. Mártonffy J. -Karácsonyi pillanatok:(próza)

Both Eszter VIII.o. Tamási Á. -Karácsonyi gondolatok:(próza)

Svella Éva VIII.o. Tamási Á. -Karácsony:(próza)

II. Díj: Vitus Izabella VII.o. Mártonffy J. -Erdei karácsony:(próza)

Hatos Mária M. Mártonffy J. -Karácsony:(próza)

-Karácsony hajdanán:(vers)

Kardos Róbert VIII.o. Tamási isk. -Karácsony:(vers)

Tamás Gabriella V.o. M.J. isk. -A karácsonyfa:(vers)

A díjként kapott könyvek csodás köntösükkel nagy gfteltűnést keltettek a tanulók körében.

A Lellei újság különdíját a "Gyémánt toll"-at:

Szeles Éva Mártonffy isk., Both Eszter Tamási isk., Svella Éva Tamási isk. nyerték.

Remélem a gyémánt toll tulajdonosai küldenek Hargita alji tudósításokat a Lellei újságnak.

Képzőművészeti pályázat szentegyházi nyertesei:

I. díj:Lőrincz Annamária VI.o. Mártonffy ált. isk.

II. díj:Lőrincz Emese VIII.o. Tamási ált. isk.

III.díj:antal Orsolya VIII.o. Tamási ált. isk.

Farkas Angyalka VIII.o. Mártonffy ált. isk.

Oklevelet nyertek: Szőcs Hajnal VIII.o., Bíró István VIII.o., Márton Gyöngyvér VI.o. (Tamási ált. isk. tanulói), Márton Ildikó, Mihály Krisztina (Mártonffy ált. isk. tanulói)

A díjazottak könyvjutalomúan részesültek.

Szabó Klára

Tisztelt Haáz Sándor karnagy úr!

A rétyi Pro Musica Zenei Alapítvány vezetősége ezennel kívánja önök tudomására hozni, hogy az immár hagyományossá vált zenetábor az 1996-os nyári vakációban újra megszervezzük.

Mivel a jelentkezők száma meghaladta a 100 személyt, az 1996. január 31-én megtartott megbeszélésen (melyen részt vettek a kézdvásárhelyi, kovásznai, rétyi zenekarok vezetői, valamint a sepsiszentgyörgyi Népművészeti Isk. és a Művészeti Lic. képviselői és szakácsnők), elhatároztuk, hogy két időszakban fogadjuk a táborozókat.

Az első tábor június 16-án (délután 17 órakor) kezdődik és június 30-ig tart.

A második tábor augusztus 18-án (délután 17 órakor) kezdődik és aug. 31-ig tart.

Az Ön fúvós csoportjából az első táborba 5 tanulót, a másodikba 10 tanulót tudunk fogadni.

Részvételi díj: egy gyermeknek a menü napi 6000 lej, tehát összesen 84.000 lej. A többi költségekkel együtt az összeg 140.000 lej\személy. Ebből a tanuló vagy intézmény, amely küldi 50.000 lejt kell fizessen, a többit a Pro Musica Alapítvány fedezi.

Kérjük március 5-ig visszajelezni, hogy hány személy jelentkezett az Ön zenekarából (e szerint küldjük a jelentkezési lapokat).

Várjuk válaszukat a megjelölt időre, addig is maradunk baráti szeretettel

Noé mondta...

Amikor az özönvíz visszahúzódott és Noé kikötött a bárkával, szabadon engedte az állatokat, a növényekkel kezdett foglalkozni. A szőlő sehogy sem akart megfoganni, ezért Noé úgy döntött, hogy feláldoz egy bárányt, annak vérével megöntözi, hátha sikerül... Biza nem fogant meg, ekkor egy disznót vágott le, annak a vérével locsolta a tőkére, de akkor sem tudott életet verni belé. Végül egy oroszlánt ölt le, annak a vére csodát művelt: zöldelni kezdett a szőlő, őszire bő termést hozott. Noé bort készített, kipróbálta és azt a bölcsességet üzentte az embereknek:

- Vigyázzatok a borral, keveset igyatok belőle, mértékkel fogyasszatok, mert ha nem, olyanok lesztek mint a bárány, vagy a disznó, vagy mint az oroszlán!

Császár Béla

SZENTFÖLDÖN JÁRTAM

Jeruzsálem - a Kálvária útja

Jézus élete az egyetemes emberi kultúra színpéneke szerves része, szenvedésének története a keresztény tanítás legmélyebb értelme és példája.

A jeruzsálemi Via Dolorosa (=a szenvedés útja) a helyszín rendkívül inspiratív erejénél fogva különös lelki élményt nyújt mindenki számára, mert egy látogatás a Kálvária útján szűkszerűen záródokúttá nemesül annak el- lenére, hogy kapcsolata a várt látványhoz intellektuálisan előkészített és befolyásolt.

Krisztus sírja

Az Antonius erőd (Nagy Heródes egykori rezidenciája, ahol Pilátus halálra ítélte Jézust) és a keresztre feszítés helyszíne közötti távolság nem több nyolcszáz méternél.

A Via Dolorosán állandó tömeg hömpölyög, csoportok és magánszemélyek egyaránt viszik a keresztet. Megtalálni itt minden nemzet képviselőjét, és ebben a bábeli zűrzavarban gyakran hallani magyar beszédet.

Via Dolorosa

A keresztút első stációja a Megkorbácsoltatás kolostora, keresztiskori épület az Antonius erőd udvarán. Lassan halad a tömeg, a Kálvária útjának további nyolc stációjánál megáll, ezeket domborművek, emléktáblák, kápolnák jelzik.

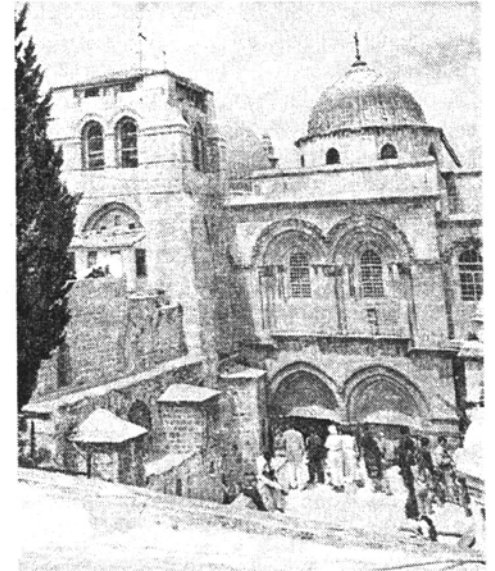
A Szennvedés útjának utolsó öt állomását a szentsír bazilika őrzi. A normann, arab, kereszties építészek keze nyomát őrző bazilika Jeruzsálem legmélyebb tisztelettel övezett része, ahol a népi kegyelet egyesül a vallásos hittel és a történelem összefonódik a legendás hagyománnyal.

I.sz. 325-ben Heléna császárné ásatásokat indított a Golgota környékén; ezek során feltárták Krisztus csaknem érintetlen sírját. I.sz. 326-335 között Nagy Konstantin császár templomot építtetett ezen a helyen, amelyet 614-ben a perzsák romba döntöttek.

1099-ben keresztiesek hódították meg Jeruzsálemet. Úgy vélték, a Megváltó sírjához méltó épületet emelnek, és hozzáfogtak egy nagyszabású bazilika építéséhez 1149-ben. A Szent sirt kivájták a sziklából, tetszetősebbre for-

málták és föléje, 10 méter sugarú körben kupolás sfiremléket emeltek. A mauzóleumra emlékeztető épület az Anastasis (feltámadás) nevet viseli. Maga a sírbolt, Jézus sírja egészen kicsi, egyszerű fülke, három ember léphet be egyszerre, és papok irányítják a rendet.

Egyébként a bazilikának mindjárt a bejárataánál látható a Szent kenet köve, egyszerű, lapos, simára csiszolt kőlap, amelyen Jézus testét mirha, -és aloékeverékkel bebalzsamozták. Ezt a műveletet gyönyörű mozaik ábrázolja.

Szentsír bazilika

A Golgota valamikor jóval magasabb lehetett. Ma csigalépcsőn lehet felmenni a tetejére, a szabadon maradt részeket üveglapokkal védik, s az üvegen keresztül látni lehet a hosszan hasadt sziklát.

A Szentsír templomát a világ minden vallása tiszteli és elfogadja. Nemcsak a helyszín hiteles, hanem az a világhódító eszme, amely jelen van történelmünkben és civilizációinkban.

(folytatjuk)

Ambrus Edit

HELLÓ FIÚK, HELLÓ LÁNYOK!

(sorozat a párkapcsolatról)

Egy-egy rosszul sikerült biológia vagy fizika, unalmas román vagy éppen egy álmos magyar óra után a kitóduló osztály hangulata sokféle lehet. Van, aki szítja a tanárt, mások a tankönyvet, egyesek az oktatási rendszert.

Többek szerint jó dolog lenne kikapcsolódní, lazítani "dumálni" egy nagyot. Ebben igazad is van, jogod van hozzá. De nem nagy érv a "lazázás" mellett, hogy kellemes tud lenni. Ráadásul sokszor még csak nem is nagy élmény együtt lenni olyan valakkal, akiket alig ismersz, és nem is tudod, hogy egyáltalán érdekelnek-e komolyabban. Éppen az kellenne, hogy minden hátsó gondolat nélkül, felszabadultan, vidáman együtt tudjanak lenni lányok fiúkkal akkor is, ha (még) nem járnak együtt. A legfőbb érv a laza kapcsolat mellett ugyanis: a választás lehetőségének biztosítása.

A választáshoz választék is kell. Válaszatni csak többől lehet. Dönteni valaki mellett vagy ellen csak úgy lehet, ha ismered valamennyire azt, akiről döntened kell. Attól, hogy a szíved erősen dolgozni kezd, a lábad remeg, ha meglátod őt, még nem ismered igazán. A választáshoz szükséges ismereteket nem lehet könyvekből, számítógépes adatbázisokból szerzett adatok által, vagy elbeszélésekből, hírekből összeszedni. Az egyszerű szemrevételezés csak felszíni jelenségekről tudósít (nem mintha ez nem jelentene esetenként sokat - vannak sajnos, akiknél szinte mindent).

Még az azonos közösségekben eltöltött hosszú évek sora sem ad választ lényeges kérdésekre: Milyen ez a fiú (lány), ha kettesben van velem?

Hogyan viselkedik társaságomban? Mennyire tudunk beszélgetni, megnyílni egymás előtt, összehangolódní pont mi ketten? Gyakorlati a meglepetések ezen a téren: a társaság "menőjéről" kiderül, hogy nem is olyan jó fej, amikor kettesben vagy velem; a "kis kuka" meg kinyílik, és egészen értelmesen beszél, viselkedik.

Főként azt lehet tehát kettesben kipróbálni, kideríteni, hogy milyen "pár" vagyunk mi, ketten. A beszélgetés fontosságára megegyezően felhívom a figyelmet. Döntő dolog, hogyan, miről tudunk beszélgetni -és hallgatni; vannak-e közös témáink; lekötjük-e egymás figyelmét; jó-e együtt, vagy csak "szennvedés" (nagy kussok, "szép időnk van" típusú témák, "aha" típusú válaszok váltakoznak). A laza kapcsolat (lazázás), nagy segítségeket nyújthat a meggondolatlanság elkerüléséhez is, ami úgy jelenik meg, hogy egy fiú első látásra beleszeret "belezúg" egy lányba és fordítva - már össze is házasodtak, akár valók egymáshoz, akár nem. Nincs itt szó választásról, csak egy - főként ösztönök által sugalmazott - érzelmi parancs végrehajtásáról.

A komolyabb elkötelezettség nélküli lány-fiú kapcsolat sokat segíthet még a férfias és nőies viselkedés tanulásában. Egyértelműnek látszik, hogy nem szakirodalomból kell megtanulni, hogyan viselkedjen egy fiú felszabadultan, határozottan és ugyanakkor gyengéden, figyelmesen egy lány társaságában. Vagy hogyan legyen egy lány kacér és ugyanakkor tartzkodó, finoman érzelmes és egyúttal racionális témákban is jó beszélgető társ. Az egyik fő "tananyag" a fiú-lány kapcsolatban a görcsöktől mentes, oldott, de nem gátlástalan, felelőtlen egyúttal elsajátítása. Van akinek elég nehéz feladat ez az egyúttlét-dolog, mert leginkább csak pirulni, dadogni tud másnemű "példány" társaságában.

Minden további fejtegetés előtt eszedbe kell véssed, hogy minden párkapcsolat (akár laza, akár együttjárás), komoly felelősséget jelent. Szigorúan tilos "szórákozni" a másik emberrel. Tudnod kell, hogy mit indítasz el a másikban, milyen tüzet gyújtasz meg benne, amiben esetleg porrá is égetheti. A felelősség azért is nagy, mert előfordulhat, hogy a párkapcsolat a későbbi életek meghatározójává válik.

Bara Zsuzsanna, tanítónő

OLVASSUNK SZERELMES KÖNYVEKET?

Júlia, Romána, Tiffany. Mai Romantika, Tanga... egyszer megpróbáltam megszámolni, hány féle van, de nem sikerült. Tudom, hogy ezeket a könyveket a szülők is olvassák, de nagyobb mennyiségben tizenhárom éves kortól húsz éves korig olvassák a diákok. Ezeknek is a zöme lány. A szülők nagy része azt szeretné, hogy a gyerek tanuljon, majd "értelmes" könyveket olvasson.

Ezek a könyvek irodalmi szempontból a padlón vannak, de én szeretném leírni, mit is nyújthatnak az olvasónak.

Ha valaki kételkedne abban, hogy egyáltalán olvas-tam-e ilyen könyveket, (milyen joggal akarom az egészet leírni?) hát leírom, hogy kétszázhatvanhét darabot jegyeztem le amit elolvastam. Ezen kívül volt olyan is amit nem értékeltem annyira, hogy lejegyezzem. Úgy gondolom a szavam, ebből a szempontból biztosan hiteles.

Minden ember szeretne boldog lenni, és minden ember más-más módon tudja kielégíteni a boldogságát. Mikor először meglátasz egy szép színes könyvet ebből a sorozatból csak kíváncsiságból is megfogod, mert színes és tetszik a szemednek. Aztán a legtöbbször a borítóján egy szép férfi és egy szép nő van. Ami szintén tetszik a szemnek. Tizenévesen, főleg tizenégy éves korban, mikor már kezdesz érteni minden pletykát, sugdolózatot - mert a gyerek abban a korban szeretne felnőtt lenni, - a felnőtt dolgok érdekelnék. A szerelem, szex többé-kevésbé felnőtt dolgok.

Egyet elolvas a diák ezekből a könyvekből: - Vajon mi van benne amit én nem tudok?

Van aki azért olvassa el, mert otthon tiltják, és annyira kíváncsi a tiltott gyümölcsre, hogy úgy is hozzányúl, "beleharap". Egy párbeszédre teli szerelmi történetet talál. Van aki többet nem is fog soha elolvasni, vagy még ezt sem egészen, de én most a többről beszéllek.

Tetszik a történet! Hát, hogy is ne tetszene mikor az van megírva amit álmodunk. Általában mindenki tizenégy éves korában (de nem csak ekkor) sikeres akar lenni, gazdag, szép, szép férjet vagy feleséget akar magának és még sorolhatnánk ami jót szeretnénk.

Minden ilyen könyvben van fájdalom, akadály, de a szerelmesek a végén mindig egymásra találnak. Léteznek olyan diákok, akik azért olvassák ezeket a könyveket, mert amíg olvassák boldogok, hogy ilyen élet is van valahol. Nekik ez a pár óra mindent megér, vagy utánna az ábrándozás. Van aki már úgy megszokta az ilyen könyvek olvasását, hogy a többire, a "vastagra" - nagy tájleírásokkal - már nincs türelmük.

Mindent összevetve egy olyan világba csöppen az olvasó, amilyenben szeretne élni, gondolatban egy olyan férfival beszélget, akivel szeretne élni, az egész könyv az ő tizenéves álma.

Egy idő után, aztán az Életben tapasztaltaktól rájön, hogy mennyire nagyot tévedett. Tehát ezek az álomkönyvek.

Most azt mondom butaság szerelmes könyveket olvasni, hamis ábrándot kelt az emberekben, de akkor nem így gondoltam.

Senkinek nem ajánlom! Én már egy fél éve nem olvastam ilyen könyveket, nem is hiányoznak, de akkor is a következőt vallom:

A szülők ne tiltsák a gyereket tőle!

Mert: 1) Ha tetszik neki, valahol dugiban úgyis elolvassa. Vagy éjjel felkel, amikor már mindenki alszik és akkor egész nap fáradt, vagy a WC-n olvas, vagy az iskolában és akkor nem figyel a tanárra, magyarázatra.

2) Egy idő után rájön, hogy ilyen világ nem létezik és akkor úgyis abbahagyja.

3) Lehet, hogy éppen a tiltásért meggyűlöli a szülőt, vagy soha semmi bizalmas dolgot nem fog majd megosztani velük, mert úgy érzi, úgysem ért meg.

Ezek voltak a szerelmes könyvekkel kapcsolatos gondolataim, másképpen két szóval így írnám le: BOLDOG BETEGSÉG.

Bardócz Laura

Én, te, ő, mi, ti, ők

III. évfolyam, 3. szám 1995 december. Ez áll az utolsó ÉK fejlécén. Örvendek. Habozom. Olvasó lettem, az ÉK olvasója. Eddig a szerkesztői lázban eszembe se jutott az előző számokat az olvasó szemével nézni, mindig a hibákra, a kisebb nagyobb bakikra figyeltem a lap egyik szerkesztőjeként.

A hályogkvácás tudatlanságával kezdtük a lap szerkesztését, a panasz sose fogyott ki a számból, hiszen a diákok közömbösek voltak, a meghirdetett pályázatokra nem kaptunk visszajelzést, olykor több volt a romboló, mint az építő jellegű kritika. Mindezt elmondják a mostani szerkesztők is, de mintha sikerült volna túltegyék magukat rajta. A lap a bizonyíték rá. Sajnos a "Gábor Áron" liceum magán viseli a színvonalatlanság pecsétjét. A közvéleményben ez a tudat már megkövesedett és, ami még lesújtóbb, az iskola is elhitte magáról. A legismertebb közhely az, hogy mindenhol van érték, csak meg kell keresni. És mi van akkor, ha nincs, vagy csak csíráállapotban létezik? Felelet: meg kell teremteni, mert igény van rá, amit jelen esetben bizonyít az ÉK is.

Lehet, hogy az iskola vendiákja beszél belőlem, de ne félkezzünk elhamarkodottan. Gratuláljunk az új gárdának és a "régii" tanároknak, akikre nem kisebb feladat hárul, mint a diákokra. Talán az iskoláról kialakult negatív vélemény megváltoztatásában szerepe lesz a diáklapnak is.

AMBRUS MÓNIKA

Kalandozzunk együtt...

Január közepe volt, gyönyörű tiszta idő, a Harigta tündökölt a maga téli pompájában. Kirándultunk.

Egy jó társaságban az embernek mindig jó kedve van, főleg ha kirándulni megy. Szórakozunk, beszélgetünk, mindenki elmond egy-egy jó élményt az életéből. A főzés, a takarítás be van osztva, mindenki végzi a maga számára kisorsolt munkát. Nekem a vízhozást jutott. Lassan felszedelőzködtem és elindultam a már ismert úton a tisztán csordogáló forrás felé. Panaszos hangon csikorgott lábam alatt a hó, miközben mélyen beszívtam a tél friss illatát. Mélyen gondolataimba merülve értem el a kis hidig, mely jelezte, hogy megtettem a fele utat. A tiszta patak látványa, amint lassan tovább folydogál, egy pillanatra elragadja képzeletemet. Felveszek egy marék havat, hógolyót gyúrok és bedobom a patakba. Az meg elindul a maga kiszámíthatatlan útján. Ha netán meg akarna állni, nem tudna. A víz sodrása viszi tovább. Ilyenkor az ember megpróbálja elfelejteni a szomorúságot, a bánatot, a szinte nincstelenséget, a gondokat, a mindent...

Hirtelen egy érzés fog el. Ahogy nézem a már kissé messzire elhaladt félig elolvadt hógolyót, úgy rémlik, mintha ismerném már ezt az érzést valahonnan. Ismerős számomra, de mégis idegen. Szinte az egész múltamat pergettem le gyorsan magamban. Ezt a kort, amelyben élünk, ahol nem is tudunk élni rendesen, nincs lehetőség. Csak álltam, a körülra támaszkodva és gondolkodtam. Szerettem volna azt hinni - vagy csak egyszerűen magammal akartam volna elhitetni? -, hogy minden ilyen szép hófehér és kellemes. Ez az érzés! Ismerős és mégis idegen. Igen, a hógolyó, amely halad saját akarata ellenére. Nem tudja, hogy mi vár rá, mi fog következni. Csak úszik, halad, arra irányul, amerre a sodrás viszi. De ennek a kifürkészhetetlen útnak is egyszer vége lesz, elolvad a hógolyó. Nincs többé. Megszűnt létezni.

Hirtelen azt gondoltam sorsunk a hógolyóé. Létezzünk, az idő halad és mi élünk anélkül, hogy tudnánk mi vár még ránk. Élünk, mert élnünk kell. Nézem a fenyveseket, ahogy egymás mellett állnak mereven, mozdulatlanul, a hidegtől dermedten és mégis fénylenek. Békét, nyugalmat árasztanak magukból.

Mégis elébe szaladunk. Itt most minden szép, a gyönyörű tájon csend honol. Tovább kalando-

zok, de ez már kissé kellemetlenebb, mint a természetbeli. Közeleg a hét vége. A fiatalok diszkóba mennek -mert hová is mehethetnek?- Nézelődnek egy ideig, majd haza indulnak, hisz itt sincs amit csinálni. A rapp egész este dübörög megállás nélkül, kezd már unalmas lenni. Az a pár személy, aki ezt a zenestílust kedveli, megpróbál táncolni. Ennyi. Hiába nyitnak több diszkót, úgyis mind egyformák. Legalább a diszkó fő eleme, a zene változna. Ha így folytatódik...

Ez a hétvége! Hétköznap még ott a tanulás, munka, esténként néha megnyílik a jégpálya, de már az is 1000 lej. A diák még nem dolgozik, a szülők nem keresnek sokat, így akik kedvelik is a korcsolyázást, nem űzhetik minden este. Mikor még 300 lej volt...

Délelőtt körbejárjuk az üzleteket, hol is olcsóbbak az árak. A diákoknak mindig van zsebpénzük, erre sokan könyvet vásárolnának. Igen, ha netán egyszer is nyitva lehetne kapni a könyvesüzletet. Persze reggeli után kávészünet. Nos mire ez lejár, minek odamenni, hisz jön az ebédidő. Bezzeg sok munkanélküli szívesen elüldögélné egy ilyen kényelmes munkahelyen. Ha meg véletlenül nyitva van fél óra míg a baráti pletyka lejár, addig eltűnök, mert sürgyet at idő. Dühös vagyok. Mire hazaérek már nincs kedvem semmihez.

Nyáron meg ott a strand (már amilyen). Régen-legalább volt sportterem, mozi, aerobic, stb. De most?

Kit vádoljunk? Senkit és mindenkit. A kort amelyben élünk. Emberek vagyunk, tévedünk, érzünk, létezzünk... vagyunk. Sodor minket az élet, ki a megmondhatója: hová, merre? Mi csak haladunk, néha megpróbálunk jók lenni és együtt haladni az idővel. Az idővel, mely sodor tovább...

Vízcsobogást hallok, hideg szél érinti arcomat, egy híd az álok. Nagyon elmerengtem. Gondolataim nyugtalan hatása kezd elmúlni, csend veszik körül, némaság. Nézem a vizet, a hógolyó már rég elúszott, talán már el is olvadt. Vizet merítettem és visszafele indultam, a többiek már biztosan várnak. Fogalmam sem volt, mennyi ideig kalandoztak gondolataim, mindenestire gyorsabban kezdtem szedni a lábam. Barátaim már az ajtóban vártak. Hangos kiáltással fogadták érkezésemet. Kíváncsian érdeklődtek, hol voltam ilyen sokáig, tán eltévedtem, vagy elkalandoztam. Igen, kissé elkalandoztam, barátaim.

Sebestyén Magdolna

Január végén fájdalmas hír száguldott át városunkon: Brassóban öten haltak meg. A halál oka gázmérgezés.

Együtt laktak, együtt dolgoztak, együtt szenderültek át az örök-kévalóságba és most már örökké együtt nyugosznak a szentkeresztbányai temetőben:

- Pálfy Lajos és nevelt fia
- Szilveszter Csaba
- Both István
- Tokos Dénes
- Márton Csaba

Pihenésük legyen csendes, emlékük áldott.

Azok figyelmébe - NEGYEDSZER - akik könyvekkel tartoznak a Városi könyvtárba!

Most már nem kérjük, hanem felszólítjuk, hogy minél hamarabb rendezzék adósságaikat, különben csak büntetés lehet a végeredmény: a könyv százszoros ára plusz büntetés.

Kedves nyugdíjas barátok Boldog Új Évet kívánunk minden e g y e s újságolvasónak. Szerencsés és megértő, kellemes és

szeretetteljes élet legyen mindenki számára ez az újesztendő.

Ebben az évben kezdje a sort egy friss nyugdíjas, Tankó Ákos Árpád volt felelős a fűrészüzemnél.

B.G. - Kedves Árpád légy szíves és mondjal egy pár szót a letűnt zajos munkáséletről. Hol dolgoztál, milyen körülmények között?

T.Á. - 1936-ban születtem a volt Nagy Oláhfaluban, Szentegyházán. Iskolai végzettségem 4 elemi és 4 egységes gimnáziumi osztály. Vágyam mindig a fajpári iskola volt. Már 17 éves korom óta családfeleltartó voltam. Hatodik szülőtként, fiú létemre én kellett a családban dolgozzam édesapám halála után. 1959-ben léptem be a vasüzembe és három évig, mint csoportfelelős voltam a le és felrakó szekciónál.

Nyugdíjas sarok

Azután három évig mint lakatos és villanyszerelő dolgoztam. 1969-ben átjöttem a helyi fűrészgárhoz, ahol karbantartó lakatos majd villanyszerelő és végül segédfőnök lettem. 1979-ben átvettem az egész üzemnek a vezetését. végül most 1995-ben jöttem nyugdíjba. Munkám nem volt könnyű, mivel sok emberrel volt dolgom, megértőkkel és néha meg nem értőkkel. Ugyanakkor a központunk Udvarhelyen volt, ami nehézséget okozott a távolság miatt. Szerencse, hogy megértőek voltak a vezetők. 36 évi szolgálat után engedtek nyugdíjba de csak úgy, hogy naponta be-segíték a fiamnak Ákosnak.

B.G. - Mondjon Árpád valamit a családi helyzetéről is.

T.Á. - 1960-ban nősültem, egy idevaló lányt vettem el feleségül, akivel jó családi életet élünk (gyermekeiről, unokáiról 1994-ben a Hírlap májusi számában már tettünk említést).

Árpád és felesége az ötvenes évek színjátzó csoportjának nagyon aktív tagjai voltak, úgymondhatnánk legjobb színjátzó - (szerk. megjegyzése).

BODÓ GÁSPÁR

PÁRBESZÉD

Te hány lejre fagyoskodtál decemberben? Hát... sokra.
Úgy hírlík januárban ugyancsak ráfázunk. Mennyivel?
Gondolod, hogy ez érdekel valakit?
De még mennyire!
Te jó ég, vajon kit? Hát... aki fizet...
Furcsállom. Fizetünk...HÜTÉSÉRT??

Cserkész élet téli táborban

A szentkeresztbányai cserkészcsoport januárban három napot táborozott Homoródon. 45-50-en vettek részt, ebből nyolc kápolnási. Jelen voltak Lázár Ibolya és Kosztánci Adél cserkészvezetők is. Ezt a tábor lényegében az újoncoknak szervezték meg, azoknak akik még nem voltak táborozáson, portyán.

DE mi is a portya? Egy hasznos kirándulás, ahol a cserkészek ismereteiket, ügyességüket gyakorolják, gyalogtúrákon vesznek részt, tanulják a természetben való életet.

Ezúttal az újoncokon volt a sor. Tájékoztatóniuk kellett az erdőben, legyőzve a sötétséget, a hideget; részük volt nyomolvasásban, fel kellett ismerni a hóban maradt állatnyomokat. Kötélen is másztak, ezúttal csak fára, de majd kipróbálják a sziklára vagy a patak felett kifeszített kötélen is. Tudniuk kellett az elsősegélynyújtásokat, a tűzgyújtás szabályait.

Természetesen nem maradt el az esti táborfűz sem, mely kissé eltért a megszokottól. Télen ugyanis "száraz táborfűz" gyűjtanak. Ez a szoba közepében felállított égő gyertyából áll. Körülötte népdalokat énekeltek, szórakoztak.

A táborfűz körül hagyományos játék a "keretmese" beállítás. Ez abból áll, hogy megadnak egy témát, ezt feldolgozzák, majd az őrök eljátszák, bemutatják. Ezeknél az előadásoknál ismét felhasználhatták ismereteiket, ügyességüket.

A cserkészek nagyon jól szórakoztak, de voltak kellemetlenebb élményeik is, mint ahogy ezt a tőlük kapott beszámoló is bizonyítja:

Vince így nyilatkozik: "A református egyház homoródi vendégházában voltunk elszállásolva, nagy melegünk nem volt, de nem is fáztunk. Az ingyenes szállásért köszönetet mondunk Baktai tiszteletes úrnak.

Az újoncok "avatása" itt is úgy történt, mint a mienk Kirulyban: éjszaka alaposan bemázoltuk fogkrémmelem."

A zászlós elmondja, hogy most nagyon vigyáztak a zászlóra, nem vették el. A portya, a kötélmászás, mérések, az útkeresés, mind izgalmas tevékenység.

Az egészségügyis igencsak nagy állapotbarát, neki nagyon tetszett az hatalmas farkaskutyája meg a kis borzas a háznál.

Huni nem rajongott a táborfűznél való szereplésért. Szabinnak nagy élmény volt a ház mellett csúszkálni, de kifogásolta a közös nagy ebédet, mivel jobban szereti, ha az őrben főznek.

Csabi sokat szánkozott és elárulta, hogy nem tetszett az, hogy reggelre összecserélték a cipőket, csizmákat.

Hadi lemaradt az első próbáról, mivel eddig még nem vett részt táborozáson. De most már semmi akadály; élménydúsnak találta az egynapos portyázást.

A lányok bosszankodtak, mert a Fenyő őr nem hagyta aludni, ahogy mondják "sokat vicogtak".

Szilárd így vallott tábori élményeiről: "Nagyon meglepődtem, mikor meghallottam, hogy bent a szobában rakunk táborfűzet. De arra, hogy magyarázatot kapjak, arra már nem volt időm, mert mennem kellett zászlólevonásra. De majd bementem a szobába,

ahol a táborfűznél, vagyis...ejnye majdnem elfelejtettem: nem táborfűzet raktunk, hanem meggyújtottunk egy szál gyertyát a szoba közepében. A halvány fényben mindenki nagyon mulatságos volt. Már készültünk lefeküdni, mikor gyülekezőt fújtak. Az történt ugyanis, hogy Lajos bácsi és Tamási Balázs elveszett. Már tíz perce kerestük s egyszercsak észrevettük, hogy valaki SOS-t adott le. Szaladni kezdtünk, s már cipeltük is be a megkerülteket..."

Jocó elmesélte, hogy gyalog jöttek haza, de nem csüggedtek, mert ahogy az ének is mondja a "cserkész ha dalol, sose fárad el".

De azért a végkövetkeztetés, az általános vélemény a táborról: "Ez jó volt, ez jó volt, ez fantasztikus jó volt!"

Barabás Lajos

Handwritten text, possibly a list or notes, including phrases like "Fejtsd meg, mit írtak ide a cserkészek! Jutalomba részesülsz!"

Fejtsd meg, mit írtak ide a cserkészek! Jutalomba részesülsz!

Szerkesztik:
Haáz Sándor
Szabó Klára
Józsa Gábor

Szerkesztőség:
Városi Könyvtár
Republicii 24.
RO 4154 Vlăhița
Készült az
INFOPRESS-nél